

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Folketinget vedtog ved lov nr. 311 af 25. maj 1987 på foranledning af et lovforslag fra SF at indsætte § 2 b i aktieavancebeskatningsloven. Hermed forhindrede man, at der i andelsselskaber og lign., der bliver beskattet efter de lempelige regler for kooperationsbeskatning, og i foreninger, der ikke beskattes af handel med medlemmer, kunne opsamles ubeskattede formuer, der herefter ved udlodning ved likvidation eller ved salg af andelen kunne tilflyde andelshaveren skattefrit som følge af 3-års-reglen i aktieavancebeskatningsloven.

Bestemmelsen har da også fra 1987 og til i dag opfyldt sit formål.

Imidlertid tyder meget på, at der er udviklet en ny måde, hvorpå man kan undvige beskatning af den opsparede kapital i andelsselskaber, så pengene uden beskatning kan trækkes ud til privatforbrug. Da pengene er opsamlet i andelsselskabet med den særlig lave andelsbeskatning – ofte fuldstændig skattefrit – vil det betyde, at meget store beløb helt undviger beskatning, altså at de ophobede overskud/gevinster på intet tidspunkt underlægges beskatning.

Konstruktionen går ud på, at al erhvervsaktivitet og alle fysiske aktiver sælges ud af andelsselskabet. Herefter starter andelsselskabet en eller anden form for ny erhvervsmæssig aktivitet, som ikke retter sig mod de hidtidige andelshavere. Da andelsselskabet herefter ikke opfylder betingelserne for den lempelige andelsbeskatning, vil andelsselskabet med de nye aktiviteter blive skattepligtigt efter de almindelige regler for aktieselskaber. Derved opnår de hidtidige andelsbeviser status i skattemæssig henseende som aktier og bliver omfattet af aktieavancebeskatningslovens almindelige regler. Efter disse regler er der skattefrihed af fortjenesten ved salg af aktierne efter 3 års ejertid for mindretsaktionærer.

Derved opstår der et hul i skattelovgivningen, som ingen tidligere har været opmærksom på. Man kombinerer to regelsæt, som hver for sig er sammenhængende og tilsigter, at indtjeningen altid skal beskattes én gang. Virkningen er i den skitserede kombination, at dette ikke sker.

Ideen i den eksisterende andelsbeskatning er, at pengene kan indtjenes i selskabet uden beskatning. Til gengæld beskattes beløb, der udloddes til andelshaverne, som almindelig indkomst.

Det modsatte er tilfældet i aktieselskabsbeskatningen. Her beskattes indtjeningen i aktieselskaberne, men til gengæld er fortjenester ved realisation af aktierne efter 3 års ejertid for mindretsaktionærer skattefrie.

Det har altså ikke på noget tidspunkt været lovgivernes mening, at indtjening både skal være skattefrit i selskabet og skattefrit, når beløbene udloddes til ejerne. Hensigten er, at fortjenesten altid skal beskattes én gang.

Da den nyudviklede konstruktion ikke lever op til denne klare forudsætning i vores skattelovgivning, må der foretages en justering som foreslået i nærværende lovforslag.

Afvises det stillede forslag, vil konsekvensen være, at de milliarder, der er opsamlet stort set ubeskattede i andelsselskaberne, i årene fremover også vil kunne udloddes fuldstændig skattefrit til forbrug.

Denne retstilstand vil samfundsøkonomisk være uholdbar og i modstrid med intentionerne bag de eksisterende regler for beskatningen af såvel andelsselskaberne som aktieselskaberne.

Det kan endvidere blive dødsstødet til den danske andelsbevægelse, da incitamentet til at sælge erhvervsaktiviteterne ud af bestående andelsselskaber for derefter at realisere fortjenesterne skattefrit vil være meget stærkt.

Det er derfor forståeligt, at folk i andelsbevægelsen med stor bekymring iagttaget, hvorledes andelsbevægelsen gang på gang udsættes for kritik for rendyrket skattetænkning. Således gav formanden for Danske Andelsselskaber, Martin Nielsen, på generalforsamlingen den 28. marts 1990 udtryk for – med henvisning til den nye spekulationsmulighed – at »det aldrig har været meningen, at man – skattefrit – skulle kunne sælge sit andelsselskab til helt andre former for ejerskab«.

Når muligheden for at undvige beskatning bliver alment kendt, kan det forudses, at der vil udvikle sig omfattende skattespekulation. Der vil uden tvivl op-